

Eerste lezing: Genesis 9: 8 - 15
Evangelie: Marcus 1: 12 - 15
Datum: 21 februari 2021
Overweging door: Petra Speelman

VERBINDING TUSSEN HEMEL EN AARDE

Mensen van God,

Hoe leven wij in God? In verlangen naar verbinding. Dat is het thema van deze Veertigdagen, dat willen we inoefenen in deze tijd.

In de eerste lezing horen we hoe ook God verlangt naar verbinding. God sluit een verbond met Noach en de zijnen, en met alle levende wezens die bij hem zijn.

Het water van de grote vloed is gezakt, de teleurstelling van God over zijn schepping is gezakt. Spijt en verdriet had de Ene, want de mens, de adam was zijn eigen gang gegaan, het was uitgelopen op broedermoord, de begeerte van het hart van de mens ging blijkbaar vooral uit naar het kwade (6:5).

De aarde was in de vloed ondergegaan, behalve de ark met Noach de rechtschapene.

En nu, nu het water weer is teruggevloeid en opnieuw bewoonbare grond onder de voeten zichtbaar is geworden, spreekt God tot Noach en de zijnen. Het is een rede waarin inkeer en ommekeer van God uit klinkt: 'Ik zal nooit meer zo op deze manier de aarde verdelgen.' De Ene ziet in dat de mens nu eenmaal geschapen is met levensdrift, dat ten goede maar ook ten kwade kan worden aangewend.

Als teken van dit verbond plaatst God de regenboog, verbinding tussen hemel en aarde. Een herinnering aan zichzelf: wanneer de regenboog zichtbaar wordt zal Ik denken aan het verbond tussen Mij en u en alle levende wezens, aan al wat leven heeft.'

Voorlopig is het een verbond van God uit. Gaandeweg zal de mens leren om antwoord te geven. Het is een proces, een leerontwikkeling, dat verbond maken. Om te leren dat 'ik ben omdat jij bent. En jij bent omdat wij zijn'. (titel van hongerdoek Misereor 2017, in deze veertigdagentijd in onze kapel)

Verbinding tussen hemel en aarde, dat heeft Jezus ervaren in zijn doop. De hemel brak open, heilige geest daalde op Hem neer, als een duif. Een stem klonk die sprak over geliefd zijn, over vreugde en welbehagen in Hem.

Nu is Jezus door diezelfde Geest de woestijn in geworpen, de leegte in. Beproefd wordt Hij door satan, tweespaltbrenger, twijfelzaaiër. De ervaring die hij heeft beleefd geliefde zoon van God te zijn, in wie de Ene vreugde vindt... die grondervaring van vertrouwen wordt beproefd.

De woestijn is in de bijbel een plaats waar je op jezelf wordt teruggeworpen. Waar alle vanzelfsprekendheid is verdwenen. Waar elke verbinding op de proef wordt gesteld, met andere mensen, met God, met jezelf.

Afgepeld, alle franje valt weg. Er is niets meer om je achter te verschuilen, geen masker meer op te houden.

Woestijntijd is een pittige tijd, die vraagt om uithoudingsvermogen, vastberadenheid en vertrouwen. Onze situatie in de wereld, ons leven, heeft op deze manier beschreven wel weg van woestijn.

Woestijntijd kan ook tot een leerperiode worden, een kans tot heroriëntatie. Een plaats van bezinning, plaats waar mensen tot de kern van hun bestaan kunnen komen: het volk Israël, Elia, Jezus.

Een plek, in tijd en in ruimte, waar je je moeilijkheden aankijkt, erdoorheen gaat, er zo doorheen probeert te gaan dat er een weg ontstaat, een weg verder. Dat is hard werken, dat is hier veel gemakkelijker gezegd dan daadwerkelijk te doen is. Het is een plaats van beproeving, en van uitzuivering, door de pijn heen.

Nu is Jezus in de woestijn. Hij heeft een roep ervaren: om het licht en de liefde van God door te dragen, de goede boodschap van God over het koninkrijk van vrede. Hij trekt zich terug om tot de kern van zijn opdracht te geraken, van zichzelf. Om de verleidingen in zijn hart te leren beheersen, de verleidingen om een andere weg te kiezen. De weg van verkondiging van de zaak van God is een weg met gevaar voor eigen leven. De tegenkrachten zijn sterk, geregeerd door angst om verlies van macht en status.

Daar zit de beproeving van satan: om in te gaan op eigen belang en eigen maat. Satan is een stem van gemakkelijke antwoorden, van ontwijking van ongemak, van weggijken. Heel verleidelijk natuurlijk, als je in die woestijn bent en het bijna niet kunt uithouden met de leegte, de eenzaamheid, de uitgestrekte vlakte zonder echt perspectief. Wanneer je ongeduldig bent omdat je eruit wilt, weg van het kale dorre.

En toch.... toch is het de moeite waard om daar doorheen te blijven luisteren naar wat echt is, de stilte te zoeken en uit te houden. Leidt ons niet in verzoeking, klinkt ons gebed. Niet weggijken, maar aankijken. Waarom? Om te geraken bij de Bron. Op de bodem te zakken en te wachten tot zich nieuw perspectief aandient.

Op die bodem ervaart Jezus wie Hij is, komt tot klaarheid wat Hij zal doen.

Op die bodem ervaart iemand soms de dragende kracht onder zijn en haar bestaan, en kan verder. Kan onder ogen zien wat er is, wat er niet meer is, en hoe de weg verder kan gaan. Een ervaring van mensen, in de Bijbel, in onze wereld, in onszelf.

Je kunt dat gebeuren niet aanzeggen natuurlijk. Het is een wonder als het gebeurt bij mensen, als er perspectief daagt, als er een weg wordt gevonden.

Na de periode van veertig dagen trekt Jezus uit de woestijn en begint te verkondigen: De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij. Kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.

Wat is dat goede nieuws? Dat is die ervaring, heel fundamenteel, dat God de dragende kracht is in ons leven. Dat we niet alleen zijn, dat God onze hand vraagt, om beeld en gelijkenis te zijn en de wereld op te bouwen, het koninkrijk mee op te delven.

Zoals de Ene in het verbond met Noach heeft uitgesproken. Steeds weer opnieuw een verlangen van God uit, om verbonden te zijn met ons.

Het goede nieuws is Jezus zelf. Hij leeft die verbondenheid met God, leeft de weg van liefde ten einde toe. En Hij wekt ons, om ons te verbinden, om te leven in God.

In deze veertigdagentijd willen we de weg met Jezus gaan. Een weg door de woestijn die ons leven soms ook is. Een weg van vertrouwen en overgave dat we niet alleen zijn, maar dat onze Schepper ons draagt.

Gemeenschap De Hooge Berkt

Zo de weg gaan, dat wij kunnen leven in verbinding met onze naaste, met mensen die lijden aan het leven.

Zo de weg gaan, dat we uiteindelijk kunnen ervaren dat niet de dood het laatste woord heeft, maar dat we bestemd zijn voor het leven.

Mag het zo zijn, vandaag en alle dagen van ons leven. Amen